A°. 1838. N°. 40.

ZONDAG DEN 20sten MEI.

JE MAINTIENDRAI

SURINAAMSCHE COURANT.

PARAMARIBO.

Gouvernements Secretarij.

PARAMARIBO, *den 18 Mei 1838.*

Namens Zijne Excellentie den Gouverneur Generaal, wordt mits deze ter kennisse van de Ingezetenen gebragt, dat het Zijne Majesteit goedgunstiglijk heeft behaagd, het Koloniaal Gouvernement te magtigen om, gedurende de eerstvolgende *twaalf* maanden, tot een beloop van *HONDERD DUIZEND GULDEN* aan Wissels op het Gouvernement in het Moederland te disponeren.

Zullende het tijdstip, waarop zoodanige Wissels voor de Ingezetenen zullen worden verkrijgbaar gesteld, nader worden bekend gemaakt.

De Gouvernements Secretaris,
G. S. DE VEER.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

(*Uittreksels uit de Hollandsche Couranten van Januarij tot 30 Maart 1838.*)

NEDERLANDEN.

'sGRAVENHAGE 27 *Maart.*

In eenen brief uit Tagal, (eiland Java) gedagteekend den 15den October des vorigen jaars, leest men de navolgende bijzonderheid:

[illegible] op Java, [illegible] bestaande zal opgerigt om, zoo mogelijk, eenen den omtrek verontrustenden tijger royaal meester te worden. Een Javaan, in de nabijheid des vals, op vogels jagt makende, werd door eene zware regenbui overvallen en beschutte zich tegen dezelve, door den val binnen te gaan. Dan kort na hem springt de bedoelde tijger mede binnen denzelven, vermoedelijk door den regen uit zijne schuilplaats gejaagd, en stoot onwillekeurig tegen de daarin geplaatste prooi, waardoor de val gesloten wordt. Op het vallen van de deur schieten de naburige Javanen toe, die hunnen landgenoot bezijden den ingang van den val vonden nedergezeten, naar Javaansche wijs, op de hurken, met zijne ontbloote kris, bevende van schrik, terwijl de tijger, in het achterste gedeelte van den val, verwonderd den Javaan scheen aan te staren. Met omzigtigheid wordt de bijkans bewustelooze Javaan gered, door het eenigzins opligten van de deur, zonder dat de tijger ontsnapte. In het begin bleef de Javaan bewusteloos, en daarna [illegible] zinneloos, hetgeen gedurende drie dagen [illegible], terwijl ieder geraas, overeenkomende met het geluid van het vallen der deur, hem weder eene bezwijming veroorzaakte. Trapsgewijs verloor hij die indrukken, en verkocht zijne kris tegen eenen verhoogden prijs, daar volgens de meening der Javanen, de eigenaardige kracht van dat wapen hem had gered.

In den loop van dit jaar, zijn in deze residentie 80 tijgervellen het bestuur aangeboden, ter verkrijging der daarop gestelde premie, onder welke zich een fraai zwart bevond. Men houdt dit niet voor eene afzonderlijke soort, maar slechts voor eene speling in de natuur, die zich van tijd tot tijd voordoet.

GROOT-BRITTANNIE.

LONDEN, 11 *Januarij.*

Ons beursgebouw ligt in een puinhoop ter neder; deze gebeurtenis, die als een nationale ramp te beschouwen is, heeft gisteren avond plaats gegrepen. Een vreesselijke brand heeft dit handelsgesticht, een der prachtigste van Europa, vernield.

Omstreeks 10 ure 's avonds barstte het vuur in het Lloyds koffijhuis uit, aan den noordoostelijken hoek van het gebouw, tegenover de Bank. Van allen kant schoot een snelle hulp toe, maar het geweld der, uit alle vensters uitbrekende vlammen was zoo hevig, dat het onmogelijk werd tot den oorsprong van het vuur door te dringen, en reeds nu voorzag men dat geheel het gebouw moest verloren gaan. Het gelukte evenwel de belendende winkelhuizen te ontruimen.

Daar de strenge koude de werking der pompen verlamde, deelde het vuur zich mede aan de bureaux van de assurantie-kompagnie der koninklijke beurs. Ten een ure waren de noordoostelijke flanken der beurs weggebrand, en de vlammen naderden snel tot den nieuwen, voor ongeveer 20 jaren gebouwden, toren; ten 2 ure stond de toren in volle vlam, ondanks de ijverige pogingen der brandspuiten om denzelven te behouden. Het schouwspel, hetwelk deze brandende toren opleverde, gaat alle beschrijving te boven. Terzelfder tijd werden de huizen, in de nabij gelegene straten ontruimd.

Ten vier ure breidden zich steeds de verwoestingen der vuurwonde uit, en de wind, die niet opgehouden had hevig te waaijen, werd [illegible] eene enkele [illegible] nog [illegible] gebleven vleugel werd door de vlammen aangegrepen, en had weldra hetzelfde lot als de overige flanken. De Beurs werd geheel vernield.

De binnenmuren stortoden met gedruisch ter neder, en rukten in hunnen val de talrijkste standbeelden der koningen en koninginnen mede, die, sedert Willem den veroveraar, over Engeland geheerscht hebben, de buitenwanden van den hoogen toren zijn nog staande gebleven, maar men vreest hen met ieder oogenblik op de tegenoverstaande huizen te zullen zien neêrstorten; de gevolgen zouden daarvan allernoodlottigst zijn.

Ten zes ure duurde de brand nog voort, doch men had geene vrees meer voor de aangrenzende huizen; de koude was op dit tijdstip derwijze streng, dat de spuiten geheel nutteloos waren, het water bevroor op het oogenblik zelf, dat het werd uitgespoten.

Al de boeken en papieren van het Lloyds gesticht zijn verbrand; van de assurantie-kompagnie zijn er eenige weinigen gered.

Voorloopig zullen de leden van Lloyds in het koffijhuis van Jeruzalem vergaderen. De kooplieden zullen in eene der zalen van het stadhuis (Guildhall) beurs houden.

Een sterk detachement der garde-grenadiers houdt de Bank bezet. Nog op dit oogenblik zijn twaalf brandspuiten in werking; de vlammen breken nog overal uit het puin uit, doch men heeft geene vrees meer, dat zij zich verder zullen uitbreiden.

Den 21sten Maart.—De vrees van velen, dat de overdreven partij in Portugal zoowel van de voortdurende verwarring aldaar als van de al of niet met grond, aangekondigde nieuwe pogingen van Don Miguel tegen de grondwetsgezinden, partij zou trekken om nieuwe beroerten te stichten, heeft zich ongelukkiglijk bewaarheid. Den 13den dezer is de hoofdstad, Lissabon, weder het tooneel van bloedvergieting en oproer geweest. Ten slotte heeft de partij der Koningin echter de bovenhand behouden.

Den 24sten.—De berigten uit Lima, van 12 December, bevestigen dat den 19den November te voren de vrede tusschen Peru en Chili gesloten is, op het oogenblik dat de legers der beide staten in elkanders gezigt waren. De vredesvoorwaarden schijnen billijk voor beide zijden te wezen. Die van Chili zullen de drie Peruaansche schepen, die zij bij Callao genomen hebben, teruggeven, en hun leger zou naar Chili terugkeeren. Er zouden handelsverdragen tusschen beide staten gesloten worden, Chili zou deszelfs goede diensten aanwenden, om den vrede tusschen Buenos-Ayres en Peru tot stand te brengen. Het belangrijkste gedeelte van het vredes-traktaat voor Europa, was de erkenning van eene schuld, aangegaan ten behoeve van Chili, groot 1,500,000 dollars, zijnde dat gedeelte van de hier geslotene Chilische leening, hetwelk tot de verwisseling strekte van de onderneming, waardoor, onder San Martin, Peru onafhankelijk van Spanje werd. Het Peruaansch bestuur verbindt zich om de gemelde som te betalen, »op dezelfde tijdstippen, waarop naar de door Chili gemaakte bepalingen, die leening zou afgelost worden." Men beschouwt deze bepaling hier echter niet ten onregte als duister. Het traktaat zal onder de waarborg van Groot-Brittanje gesteld worden.

FRANKRIJK.

PARIJS, 15 *Januarij.*

Brand van het Théatre-Italien.

Iedere der voornaamste hoofdsteden van Europa schijnt aan den brand haren tol te moeten betalen, en een harer gedenkstukken door de vuurwonde te zien vernielen. Bij het dezer dagen vermelden der bijzonderheden van het afbranden der Londensche *Royal Exchange* en van dien van het keizerlijk paleis te Petersburg, konden wij weinig vermoeden, dat ook wij, eenige dagen later, de afbranding van het Parijsche *Théatre-Italien* zouden moeten berigten.

Gisteren avond was in dien schouwburg de opera Don Juan gespeeld. Na de voorstelling hadden ten half twaalf ure de pompiers dagewaar [illegible] door het gebouw gedaan en niets bedenkelijks opgemerkt. Intusschen schijnen eenige overblijfselen der vuurwerktoestellen, dienende om op het eind van het stuk de vlammen der hel voor te stellen, smeulende te zijn gebleven; althans omstreeks middernacht hoorde men eenig geknetter, en verscheidene pompiers, vreezende dat er iets brandende was, begaven zich tusschen de schermen, om andermaal onderzoek te doen. Maar de brand had reeds groote voortgangen gemaakt, en de spuiten moesten in werking gebragt worden. Ongelukkig was de waterbak van den schouwburg geheel bevroren, en moest men dien doen ontdooijen, alvorens te kunnen water krijgen. Eer men hiermede gereed was, en terwijl men naar buiten was gaan hulp zoeken, had de brand reeds eene aanmerkelijke hevigheid aangenomen. Ten half 2 ure was het binnenste der zaal geheel in vuur, en de noordenwind, die sterk waaide, vermeerderde daarvan nog de kracht. De heer Savarini, een der direkteuren van het *Théatre-Italien*, heeft zijn portefeuille en alle zijne kostbare goederen uit het venster geworpen, en is vervolgens zelf daaruit gesprongen; hij is met het hoofd op de steenen

neêrgeslagen, en was op het oogenblik dood. Den heer Robert, zoon van den anderen schouwburg-directeur, is het alleen gelukt zich te redden door middel van een touw, hetwelk hem door de pompiers was toegeworpen. Men heeft opgemerkt, dat de woonvertrekken van den heer Savarini niet door de vlammen is bereikt geworden, vermits de wind plotseling van rigting was veranderd. Ook zoude hij behouden zijn geworden, indien hij ten zijnent ware gebleven, in plaats van zich uit het venster te werpen.

Omstreeks twee ure in den nacht is het dak van den schouwburg plotselijk ingestort, en eene vlammen-kolom van meer dan 40 voet hoogte verhief zich in dit oogenblik van boven uit het gebouw. Tot dus verre is men er in geslaagd, de belendende gebouwen tegen het vuur te vrijwaren, doch gedurende den nacht heeft men een oogenblik moeten vreezen, dat het vuur over den boulevard henen slaan, en zich aan den opera-schouwburg mededeelen zoude. Tallooze vlammen zijn op al de huizen der straat *Lepelletier* en van den boulevard *des Italiens* neêrgeschoten. Men heeft al de bewoners der bedreigde huizen genoodzaakt, zonder hunne goederen, te verhuizen, of gedurende den brand te komen hulp bieden. Meer dan 6000 personen waren bij den brand vereenigd.

Ten 1 ure des namiddags was de brand nog niet gebluscht, maar het vuur gloeide onder de bouwvallen, terwijl de spuiten onophoudelijk water daarop gaven. Acht spuitgasten zijn meer of min zwaar gekwetst naar het hospitaal vervoerd. De plaats van het ongeval is door soldaten omgeven. De prefekt van het departement der Seine en de prefekt van politie hebben zich herhaaldelijk naar den brand begeven. Naar de oorzaak wordt onderzoek gedaan.

Men verzekert dat twee menschen verschroeid uit het puin zijn opgedolven; ook drie soldaten hebben wonden bekomen. De ijver der spuitgasten, soldaten en andere personen, die tot het bedwingen der vuurwoede hebben medegewerkt, wordt zeer geroemd. Men hoopt thans den verderen voortgang van het vuur te zullen kunnen stuiten, maar van het materieel des schouwburgs is niets kunnen gered worden, en van dit fraaije gebouw staat niets dan de zware buitenmuren.

P. S. 4½ ure. De brand is nog niet geheel geëindigd; de spuitgasten en soldaten zijn nog even werkzaam, doch het vuur bepaald zich binnen de wanden van den schouwburg. De belendende gebouwen hebben minder geleden dan men had gevreesd.

DUITSCHLAND.

Berlijn, 8 *Januarij.*

De *Pruissische Staats Zeitung* deelt nog geene nadere bijzonderheden mede, wegens het afbranden van het winterpaleis te Petersburg. Intusschen geven wij hier, uit een der Fransche dagbladen, het volgende berigt:

St. Petersburg 28 | 30 *December*. Het winterpaleis is dezen nacht de prooi van eenen vreesselijken brand geworden. De keizer, en de geheele keizerlijke familie zijn, dank zij den Almagtige, van alle gevaar bevrijd gebleven. De brand was gisteren avonds ten 9 ure begonnen, en, in weerwil der spoedigst aangebragte en krachtdadigste hulp, breidde dezelve zich weldra in geheel het paleis uit.

Den 31*sten*. — Blijkens een na den brand van het winterpaleis te Petersburg gemaakt overzigt van de gereddé voorwerpen zijn genoegzaam al de kostbare goederen en wel zonder beschadiging geborgen, onder anderen de keizerlijke regaliën en juweelen, de beide troonen en al de kroonkaten de lustres, kandelabres en versierselen van gegoten zilver en verguld erts, alsook bijna al de beelden uit de zoogenaamde militaire gallerij, de reliquiën, priestergewaden, heiligenbeelden en altaarvoorwerpen uit de beide kapellen, enz.

Het door brand vernielde winterpaleis te Petersburg was een der grootste paleizen van Europa. Hetzelve besloeg eene oppervlakte van 654,237 Parijsche vierkante voeten (*), terwijl het Louvre te Parijs slechts eene vlakte van 275,625, het vatikaan met het Belvedere te Rome, 478,900, het koninklijk slot met deszelfs tuinen te Munchen, 291,600, het koninklijk slot te Berlijn met deszelfs tuinen 232,320, de Harem te Konstantinopel 260,100, het keizerlijke slot met deszelfs tuinen en schouwburgen te Weenen 432,000, het slot te Caserta 410,480 Parijsche vierkante voeten beslaan. De overblijfselen der keizers-paleizen te Rome bedekken echter eene oppervlakte van 365,000 Parijsche vierkante voeten.

Van het winterpaleis stond de eene gevelgekeerd naar het plein Million, de andere naar de Admiraliteit, de derde naar de Newa en de 4de naar de Hermitage met haren wintertuin. Het winterpaleis, welks lengte 707, en welks breedte 559 Parijsche voeten bedraagt, werd het eerst door Peter den Groote als klein paleis gesticht. De keizerin Elisabeth, die het grootsche beminde, deed het, in 1754, slopen en door den graaf Rostrelli het thans afgebrande opbouwen. Het werd in 1762 voltooid. Drie ingangen had hetzelve van het Million-plein, twee van de Neva. De zuilenpoort, aan den kant der Newa was 175 voet lang, 46 voet breed en 36 voet hoog. Twintig Dorische zuilen ondersteunden daarvan het verhemelte. In dit paleis vond men verscheidene, door twee verdiepingen gaande, zalen van 40 voet hoogte, van welke sommigen met van 28 tot 46 Korintische zuilen gesierd waren. In de troonzaal en de beide andere salen torschten 64 marmeren zuilen derzelver daken. De eerste verdieping van 28 voet hoogte was in twee rijen kamers boven elkander verdeeld. De hoogte der eerste verdieping bedroeg 22 voet, die der tweede 17 voet. Het onderste gedeelte was, even als de eerste verdieping, overwelfd; 380 zuilen ter hoogte van 52 voet 8 duim à 64 voet waren van buiten, 108 in den tuin van dit gebouw aangebragt. Wie zoude in staat zijn, de kunstschatten en kostbaarheden te beschrijven welke dit paleis bevatte.

Den 21 *Maart*. — Met gespannen verwachting ziet men op de verrigtingen der Hollandsche gevolmagtigden, die andermaal te Berlijn verschijnen om door een handelsverdrag met het groote Duitsche tolverbond zich te vereenigen. Men zal zich herinneren, dat de heer Rochussen en diens reisgenoot reeds vroeger, met een dergelijk doel, hier zijn geweest, doch toen slechts eene Rijnscheepvaart-overeenkomst tot stand brengen, en het gewigtigste gedeelte van hunne zending onvervuld lieten. Na hun vertrek vatte de man, die de eerste drijfveer was geweest, de Heer Wyshoff, associé der groote Suikerfabrijk van Rupe en Co. te Amsterdam, de onderhandelingen weder op, en aan zijnen onvermoeiden ijver is het andermaal gelukt, met de uitzigten een zoodanig toeskomst te gewenen, dat hoogst waarschijnlijk een voor beide deelen gelijkelijk gunstig verdrag het gevolg daarvan zal wezen. Te gelijkertijd is, de Heer Leiten als Belgisch onderhandelaar hier verschenen, en andermaal het Belgies vurige wensch is en moet zijn, om voor deszelfs nijvere provincien tot zelfs de diepste deelen van het groote Duitschland te zien openstellen, hetwelk spoedig door ijzeren wegen nauw daarmede zal verbonden zijn, en terwijl het tevens natuurlijk op Holland moet wezen, zoo is het te hopen, dat ook hier weldra ten dezen opzigte heilrijke onderhandelingen zullen worden geopend.

— De *Augsb. Zeitung* deelt het volgende schrijven mede uit Munster van het begin dezer maand:

Meer dan drie maanden zijn reeds verstreken, sedert de Keulsche gebeurtenis de gemoederen algemeen in Europa, en de publicisten in het bijzonder van geheel Duitschland bezig houdt, zonder dat men ter beslechting van een zoo gewigtig pleit eene enkele schrede schijnt nader gekomen te zijn. Wel bevatte het *Journal de Francfort* onlangs eene ook door andere Duitsche dagbladen overgenomen, mededeeling uit Berlijn, volgens welke de bisschop van Keulen spoedig uit Minden *ontslagen* zoude worden, en zich naar Oostenrijk, Beyeren of Rome wilde begeven, »om aldaar zijn vroom »leven te eindigen." Wat het eerste gedeelte van dit berigt betreft, wil men hier niet regt inzien, hoe een man, wien door het staatsgezag zulke zware vergrijpen openlijk zijn te last gelegd geworden, — — — zoude kunnen ontslagen worden; en wat aangaat het voorgegevene besluit van den aartsbisschop, om zich naar buitenslands te begeven ten einde aldaar zijne dagen te eindigen, kunnen wij uit goede bron verzekeren, dat de prelaat niets minder dan dit beoogt. — — — Overigens verheugt de aartsbisschop zich in de beste gezondheid en in helderheid van geest; dikwijls ziet men hem, met zijnen vriend, den domkapittularis von K***, eene wandeling doen. In stede van, gelijk vroeger, in burgerlijke kleeding, verschijnt daarbij zijne militair wacht in uniform, en zulks op uitdrukkelijke begeerte van den aartsbisschop, die verklaard heeft, dat hij een staatsgevangene is, en dat hij ook voor niets anders wil gelden.

(*) *Dat is nagenoeg 10 malen grooter dan het koninkl. paleis te Amsterdam; beslaande hetzelve in omvang 66210 vierkante voeten.*

Te PARAMARIBO, bij J. J. ENGELBRECHT.